
Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 9 augusti 2020 inkom en anmälan om oredlighet i forskning till nämnden från [REDACTED]. Anmälan riktar misstankar mot [REDACTED] vid Lunds universitet som var anmälarens handledare under hennes forskarutbildning. [REDACTED] har ombetts precisera sin anmälan för att tydliggöra vad i anmälan hon anser utgör misstänkt oredlighet i forskning enligt den definition av oredlighet som anges i 2 § lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning. Nämnden uppfattar att misstankarna rör plagiering respektive fabricering.

Misstankarna om plagiering bottnar i att data som anmälaren menar att hon samlat in används av andra forskare i den forskargrupp som [REDACTED] leder och att [REDACTED] på felaktiga grunder bestämt vem som ska stå som författare på publikationer och i vilken författarordning. Publikationerna som nämns är en publicerade vetenskaplig artikel¹ och en konferensposter². Anmälaren tar även upp ett pågående arbete med en vetenskaplig artikel.

Misstanken om fabricering består i att anmälaren ifrågasätter om data i en konferenspublikation³ är korrekta. Hon menar att data i publikationen inte verkar stämna alternativt att det är den data hon samlat in som använts utan hennes vetskap.

Den anmälda bestrider att han gjort sig skyldig till oredlighet i forskning. Han beskriver inledningsvis att de studier som innehåller data som anmälaren har samlat in

---

1 [REDACTED]

2 [REDACTED]

3 [REDACTED]

är samlade i de tre arbeten som ingick i hennes avhandling, samt i den kommande artikeln.

När det gäller övriga synpunkter kring användningen av den data anmälaren samlat in och olika medförfattarskapsfrågor anknutna till den, anger den anmälda att dessa data inte har använts eller kommer att användas till någon annan publikation utöver den kommande artikel som anmälaren är delaktig i arbetet med och kommer att vara försteförfattare på. Detta har även avtalats skriftligen.

Gällande misstanken om fabricering hänvisar den anmälda till att metoderna finns beskrivna i konferenspublikationen och anför att data är korrekta.

Nämnden har inhämtat ett sakkunnigutlåtande i ärendet. Den sakkunnige⁴ anser att författarna angivits och att misstankarna om plagiering inte stämmer.

När det gäller misstanken om att data i konferenspublikationen inte stämmer eller att data använts i den utan anmälares godkännande har den sakkunnige tagit del av den rådata som låg till grund för publikationen. Den sakkunnige bedömer att det inte förekommit någon fabricering av data eller att data inte stämmer.

Konferenspublikationen har baserats på rådata insamlad av flera personer i [REDACTED] forskargrupp, och har bearbetats i mycket hög utsträckning av en samarbetspartner, som därför är den mest seniora författaren på arbetet. Det kan inte helt uteslutas att någon del av rådata har samlats in av anmälaren, men anmälaren kan inte på något sätt påvisa vilken data detta i så fall skulle vara. Även om så skulle vara fallet, är det inte självklart att det ska resultera i ett författarskap. Det går därför inte att fastställa att ett författarskap borde ha tilldelats, och skulle det vara så är det enligt den sakkunniges bedömning en ringa avvikelse från god forskningssed mot bakgrund av ovanstående omständigheter.

I ärendet har nämnden endast prövat [REDACTED] ansvar. Övriga eventuellt inblandade personers ansvar har inte prövats.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

---

⁴ Professor Klas Kullander, Institutionen för neurovetenskap, Uppsala universitet.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska enligt definitionen i 2 § lagen ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Formuleringen innebär enligt förarbetena att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.⁵ Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.⁶

Anmälan omfattar anklagelser kring olika publikationer. Den publicerade vetenskapliga artikeln, konferenspostern och konferenspublikationen är att betrakta som rapportering av forskning som omfattas av 2 §. De ska därmed prövas av nämnden. Den kommande artikeln som omnämns är fortfarande under framtagande och har, såvitt framförts, inte publicerats eller offentliggjorts någonstans. Den omfattas därmed inte av 2 § och prövas inte av nämnden.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet.^{7,8} De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed⁹. Fabricering beskrivs, enligt förarbetena, ofta som att man hittar på resultat och dokumenterar dem som om de vore riktiga. Med förfalskning avses manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är motiverat. Slutligen är beskrivningen av plagiering att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.¹⁰

När det gäller de misstankar som framförts rörande plagiering har författarna angivits och ursprungskällan därigenom givits tillbörligt erkännande. Det är således inte fråga om plagiering.

Avseende misstanken om fabricerade data har den sakkunnige bedömt att det inte framkommer något som visar att data har fabricerats. Nämnden delar den sakkunniges bedömning.

---

⁵ Prop. 2018/19:58, s. 100.

⁶ Prop. 2018/19:58, s. 49.

⁷ Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, kap. 3.1.

⁸ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

⁹ God forskningssed. Stockholm: Vetenskapsrådet; 2017, kap. 8.

¹⁰ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

Sammanfattningsvis bedömer nämnden att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av kanslichefen Karin Nylén.

Thomas Bull
Ordförande

Karin Nylén
Kanslichef